

Enkele feiten en gegevens over het welzijns- en gezondheidsaanbod van zorgzone Zuid-Oost

Dit document beschrijft het aanbod van welzijns- en gezondheidsdiensten in zorgzone Zuid-Oost. Het is bedoeld als aanvulling op het document dat bepaalde aspecten van de sociaaleconomische realiteit van de inwoners van de zorgzone beschrijft (zie [hier](#)).

Het is niet de bedoeling om een volledig overzicht te geven, laat staan om de in de zorgzone aanwezige capaciteit om aan de behoeften van de bevolking te voldoen, te analyseren. De hier gepresenteerde elementen zijn hoofdzakelijk beschrijvend en er zijn tal van beperkingen aan deze beschrijving. Sommige beperkingen worden aan het einde van dit document vermeld. Bovendien zeggen deze cijfers niets over de kwaliteit of de omvang van de geleverde diensten. Ze maken het hoogstens mogelijk om een **deel van de bestaande hulpmiddelen in kaart te brengen om aan de behoeften van de bevolking van de zorgzone te voldoen** en misschien lopende of toekomstige acties te ondersteunen.

De onderstaande informatie is een beschrijvende analyse van de gegevens die beschikbaar zijn op Sociaal Brussel (www.social.brussels)¹

¹ De database van deze website wordt regelmatig bijgewerkt en de hier gepresenteerde analyses zijn gebaseerd op een export van de database op 29/02/2024. Het is dus mogelijk dat sommige waarden van variabelen in de tussentijd zijn gewijzigd.

Algemene gegevens

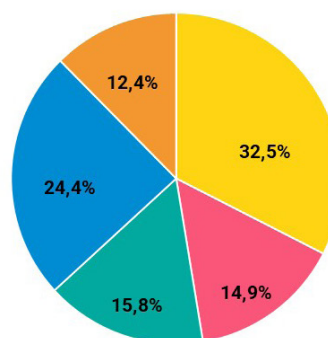
Zorgzone Zuid-Oost bestaat uit vier gemeenten: **Oudergem, Etterbeek, Sint-Lambrechts-Woluwe en Sint-Pieters-Woluwe**. De zorgzone heeft een oppervlakte van 28,4 km², ongeveer 18% van de oppervlakte van het gewest. Zorgzone Zuid-Oost telde **183.922 inwoners** in 2022, of **15%** van de bevolking van het Brusselse Gewest. De bevolkingsdichtheid van de zorgzone was dus **6.476 inwoners/km²**. Het is daarmee de dunbevolktste zorgzone van het Gewest. Zorgzone Zuid-Oost staat bekend als het meest bevoorrechte gebied op sociaaleconomisch vlak, en slechts een deel van de gemeente Etterbeek kan tot de eerste kroon worden gerekend.

Welzijns- en gezondheidsdiensten

In totaal bevat de database van Sociaal Brussel **3.807 welzijns- of gezondheidsdiensten**. Daarvan waren er **472 gevestigd in zorgzone Zuid-Oost**, wat neerkomt op **12,4%** van het totale aantal diensten. Dit is de zorgzone met de minste diensten. Dat komt neer op **2,57 diensten per 1.000 inwoners**. Dit komt ook overeen met een ratio van **16,6 diensten per km²**. Deze ratio's liggen onder het gewestelijke gemiddelde.

Verdeling van de welzijns- en gezondheidsdiensten per Zorgzone (2024)

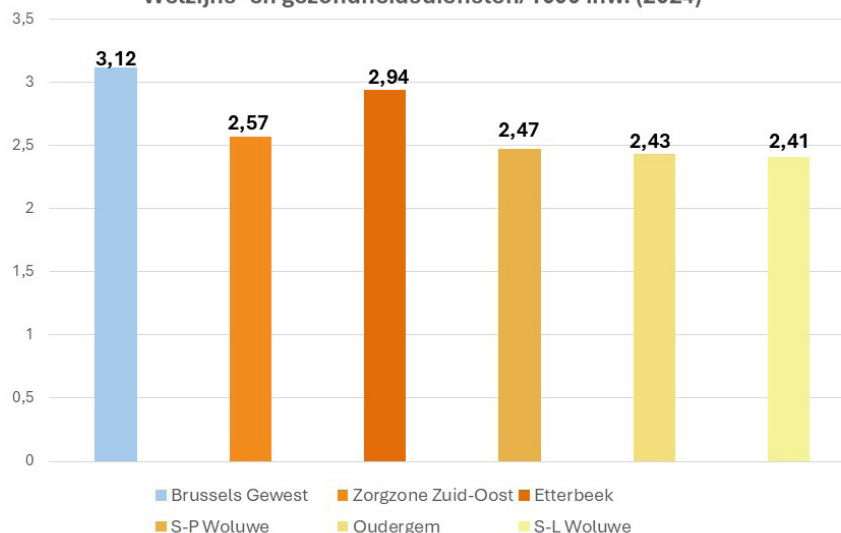

■ Zorgzone Centrum-West ■ Zorgzone Noord ■ Zorgzone Noord-Oost
■ Zorgzone Zuid ■ Zorgzone Zuid-Oost

Alle gemeenten hebben een dienstenaanbod per 1.000 inwoners dat lager ligt dan het gewestelijke gemiddelde. De diensten zijn ongelijk verdeeld over de vier gemeenten van de zorgzone als we rekening houden met het aantal inwoners. Etterbeek (gemeente van de eerste kroon van de zorgzone) heeft het hoogste percentage.

² 29/02/2024

Welzijns- en gezondheidsdiensten/1000 inw. (2024)

Gemeenten van de Zorgzone Zuid-Oost en Brussels gewest	Aantal diensten	Ratio per 1.000 inwoners
Brussels Gewest	3807	3.12
Etterbeek	142	2.94
Zorgzone Zuid-Oost	472	2.57
Sint-Pieters-Woluwe	104	2.47
Oudergem	85	2.43
Sint-Lambrechts-Woluwe	141	2.41

Van de diensten in zorgzone Zuid-Oost geeft 57% aan een Franstalig **taalstatuut** te hebben, 29% een tweetalig statuut en 14% een Nederlandstalig statuut.

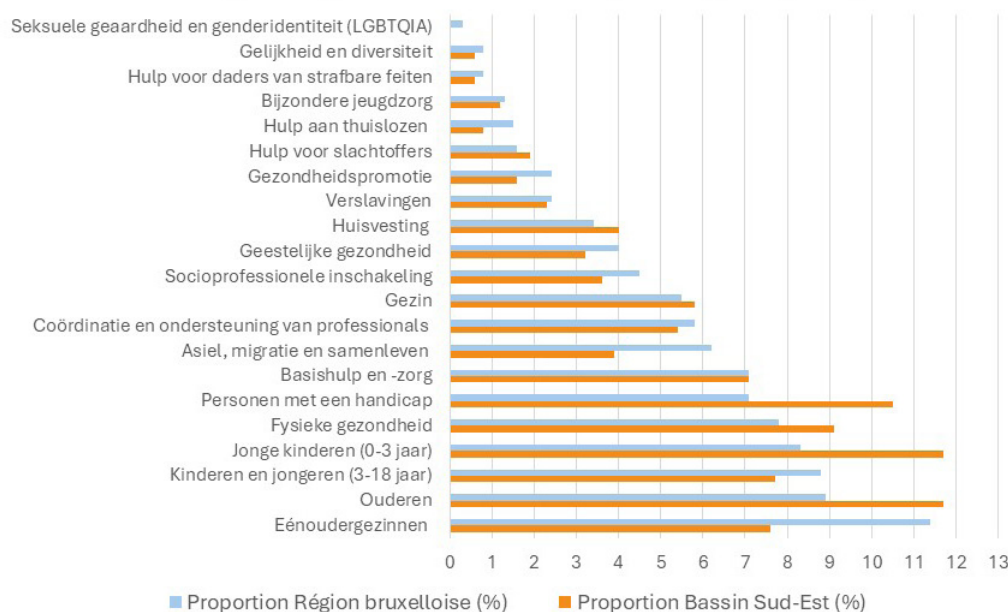
Dienstencategorieën

Rekening houdend met de verschillende overheidsniveaus die welzijns- en gezondheidsdiensten in de hoofdstad kunnen erkennen of subsidiëren (de federale overheid, het Gewest, de Franse, Vlaamse en gemeenschappelijke Gemeenschapscommissies en de Franse en Vlaamse Gemeenschappen), telt Sociaal Brussel maar liefst 214 verschillende soorten diensten. Deze soorten diensten zijn gegroepeerd in 21 categorieën op basis van het type activiteit, het thema en de doelgroep.

Uiteraard kan een dienst actief zijn in meerdere categorieën, waardoor het totaal van de diensten per categorie hoger is dan het aantal diensten. Gemiddeld is een dienst in zorgzone Zuid-Oost actief in 2,3 categorieën.

De verdeling van de diensten in zorgzone Zuid-Oost over de verschillende categorieën wordt weergegeven in de volgende grafiek.

Welzijns- en gezondheidsdiensten per categorie (2024)

Categorie	Aantal diensten	Aandeel (%)	Aandeel in Brussels gewest (%)
Eenoudergezinnen	83	7.6	11.4
Ouderen	128	11.7	8.9
Kinderen en jongeren (3-18 jaar)	84	7.7	8.8
Jonge kinderen (0-3 jaar)	128	11.7	8.3
Fysieke gezondheid	100	9.1	7.8
Personen met een handicap	115	10.5	7.1
Basishulp en -zorg	78	7.1	7.1
Asiel, migratie en samenleven	43	3.9	6.2
Coördinaties en ondersteuning van de professionelen	59	5.4	5.8
Gezin	64	5.8	5.5
Socioprofessionele inschakeling	39	3.6	4.5
Geestelijke gezondheid	35	3.2	4.0
Huisvesting	44	4.0	3.4
Verslavingen	25	2.3	2.4
Gezondheidspromotie	18	1.6	2.4
Hulp voor slachtoffers	21	1.9	1.6
Hulp aan thuislozen	9	0.8	1.5
Bijzondere jeugdzorg	13	1.2	1.3
Hulp voor daders van strafbare feiten	7	0.6	0.8
Gelijkheid en diversiteit	5	0.6	0.8
Seksuele geaardheid en genderidentiteit (LGBTQIA)	0	0.0	0.3

We zien een verdeling die vrijwel overeenkomt met de verdeling over het hele grondgebied van het gewest, met echter een zekere oververtegenwoordiging (in vergelijking met de gewestelijke verdeling) van diensten voor senioren, jonge kinderen, fysieke gezondheid en personen met een handicap, terwijl diensten voor eenoudergezinnen en kinderen en jongeren (3-18 jaar) ondervertegenwoordigd zijn in vergelijking met de gewestelijke verdeling.

Van de 214 verschillende soorten diensten zijn de volgende het best vertegenwoordigd in zorgzone Zuid-Oost:

- Franstalige crèches, huizen voor het kind en initiatieven voor tijdelijke opvang (67)
- Rusthuizen voor ouderen, rust- en verzorgingstehuizen en serviceflats (42)
- Nederlandstalige crèches en buitenschoolse opvangdiensten (27)
- Franstalige huiswerkhulp (Écoles de Devoirs) (12)
- Franstalige raadplegingen voor kinderen (11)
- Franstalige lokale actoren voor sociale cohesie (9)

Conclusies en beperkingen van de analyse

Op basis van de beschikbare gegevens kan het volgende worden vastgesteld:

Het dienstenaanbod in zorgzone Zuid-Oost komt grotendeels overeen met wat we in het algemeen in het Brussels Gewest aantreffen, maar er is een lichte ondervertegenwoordiging. Zo vinden we er ongeveer **12% van de beschikbare diensten, terwijl de zorgzone ongeveer 15% van de bevolking vertegenwoordigt**. Er zijn 2,57 diensten per 1000 inwoners, wat minder is dan het gewestelijke gemiddelde (3,12). De verdeling van de diensten over de 21 categorieën die door Sociaal Brussel worden gehanteerd, is over het algemeen identiek aan de gewestelijke verdeling, maar met enkele specifieke kenmerken, met name de oververtegenwoordiging van diensten voor senioren, jonge kinderen en personen met een handicap.

Deze louter beschrijvende analyse moet met de nodige voorzichtigheid worden geïnterpreteerd wegens de talrijke beperkingen ervan.

Ten eerste zijn de gebruikte gegevens afkomstig uit de database van Sociaal Brussel van eind februari 2024. Sommige gegevens kunnen achteraf zijn gewijzigd of aangevuld.

Ten tweede bevat Sociaal Brussel gegevens over diensten en vermeldt de website de meeste **individuele dienstverleners** niet. Het onderzoek naar het welzijns- en gezondheidsaanbod zou dus minstens moeten worden aangevuld met de vele individuele dienstverleners (artsen, verpleegkundigen, psychologen enz.) die uiteraard een belangrijke rol spelen in de begeleiding van begunstigden.

Ten derde wordt de locatie van de diensten gelinkt aan de zorgzones. Die locatie houdt niet noodzakelijk verband met hun **werkgebied**. Sommige diensten kunnen hun maatschappelijke zetel op een bepaalde plaats hebben en activiteiten uitvoeren tot ver buiten hun maatschappelijke zetel. Sommige diensten hebben een expliciet afgebakend werkgebied, andere niet. Bovendien kan het effectieve werkgebied (het geografische gebied waar ze invloed uitoefenen of publiek aantrekken (of 'catchment area')) zeer variabel zijn en zelfs de grenzen van wijken, gemeenten of zorgzones overschrijden.

Ten vierde bevat de hier voorgestelde analyse geen informatie over de **effectieve activiteit van de betrokken diensten**, de capaciteit van de dienst (bijvoorbeeld het aantal beschikbare medewerkers), de omvang van de dienst, zijn capaciteit op het vlak van toegankelijkheid of beschikbaarheid, en uiteraard nog minder over de effectieve praktijken en de kwaliteit van de ondersteuning. Het is duidelijk dat een grote dienst, zoals een ziekenhuis, niet vergelijkbaar is met een kleine buurtvereniging met twee voltijdse equivalenten. **Bijgevolg kan geen enkele informatie hier een antwoord geven op vragen over de afstemming van het bestaande welzijns- en gezondheidsaanbod op de behoeften van de bevolking van de zorgzone.** Ten slotte is het belangrijk te benadrukken dat Sociaal Brussel een tool is die werd ontworpen om mensen te helpen individuele diensten te vinden voor een bepaalde behoefte of problematiek. Hoewel met de tool ook het aanbod in een bepaald gebied kan worden geanalyseerd, zijn andere gegevens (bijvoorbeeld over de omvang van de dienst, het aantal plaatsen/de caseload per medewerker, de werkingscriteria, het aantrekkingsgebied, de doelgroep en de daadwerkelijke groep van de betrokken bevolking enz.) nodig om de analyse verder uit te diepen.